

ЗБІРНИК
ПОВСТАНСЬКИХ
ПІСЕНЬ

ДІМІТІЮ
ЧЕРВОНУ
КАЛИНУ
ПІДІЙМЕМО

ЛУЦЬК, 1992

Текст друкується за підпільним виданням
«Збірник повстанчих пісень» — УПА-Північ,
1949 рік.

Уважно прочитавши пісні збірника,
побачимо прагнення кращих синів і дочок
України до волі і незалежності, творення
Самостійної Соборної Держави.

ISBN 5-7707-2327-0

© Мале підприємство «Вімпекс»
© Упорядники: Богдан Берекета
Юрій Хлопук
© Художник Микола Кумановський

МОЛИТВА

3

Боже Великий, Творче Всесилий,
На нашу рідню землю споглянь.
Ми були вірні Твоєму завіту —
Вислухай нині наших благань:

— Люд у неволі, край у руїні,
Навіть молитись ворог не дасть
Боже єдиний, дай Україні
Силу й Славу і Власть.

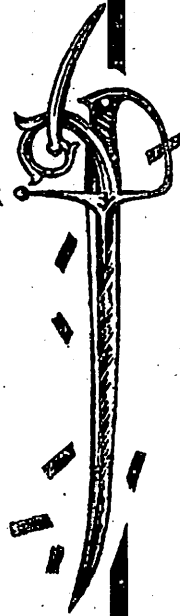
МОЛИТВА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Отче наш, що еси на небі,
Нехай святиться ім'я Твоє
Нехай буде воля Твоя,
Як на небі так і на землі

Хліб наш щоденний
Дай нам сьогодні,
І прости нам провини наші,
Як і ми прощаємо винуватцям
нашим

І не введи нас у спокусу,
Але визволи нас від лукавого,
Бо Твоє царство, сила й слава
Тепер і завжди і на віки вічні.

АМІНЬ.

МОЛИТВА ЗА РІДНУ МАТІР

(співати на голос відомої пісні
«О, Мати Божя»)

О, Мати Божя, Мати Єдина,
І в тебе була лоба Дитина, —
Ти Свого Сина ревно любила,
До Свого серця щиро тулила.

Тобі, о, Мати, найкраще знати,
Чим для дитини є рідна мати,
Чим для дитини серце матірне,
Добре, зичливе, щире і вірне.

Тому до тебе шлем мольби щирі,
Дай нашій мамі прожити в мирі,
Дай їм здоров'я, додай їм сили,
Щоб з нас потіхи й слави дожили.

**ВЖЕ ВОСКРЕСЛА
УКРАЇНА...**

Вже воскресла Україна
І слава і воля,
Вже нам браття молодії
Усміхнется доля!

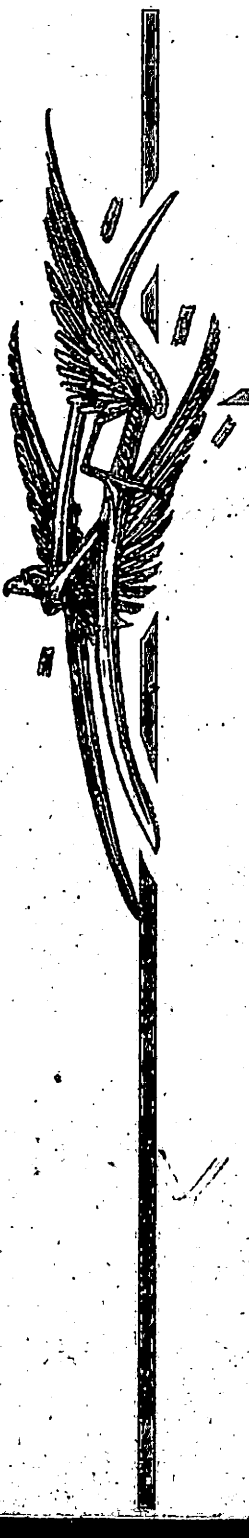
Згинуть наші вороженьки,
Як роса на сонці,
Запануєм і ми браття,
У своїй сторонці.

Душу, тіло ми положим
За нашу свободу
І покажем, що ми, браття
Козацького роду!

Наливайко, Залізняк
І Тарас Трясило
Кличуть нас із могили
За святе діло!

І згадаймо славну смерть
Лицарства-козацтва,
Щоб не втратить марно
Нам свого юнацтва!

Душу, тіло ми положим
За нашу свободу
І покажем, що ми, браття
Козацького роду!

Ой, Богдане, Богдане,
Славний наш гетьмане,
На щось віддав Україну
Москалям поганим?

Щоб звернути її честь,
Ляжем головами,
Назовемся України
Вірними синами.

Душу, тіло ми положим
За нашу свободу
І покажем, що ми, браття
Козацького роду!

УПА НІКОМУ
НЕ ВСТУПИЛА

УПА іде, УПА!
І ворог утіка,
Бо армія героїв
Нікому не вступа!

Ми УПА не посоромим,
Будем битись до загину
За свободу для народів
І за волю для людини.

«Соборна і Вільна» —
Цей клич несе УПА.
Гей, армія героїв
Нікому не вступа!

Ми УПА не посоромим...

Ми били німака й б'ємо
Большевика,
Бо армія героїв нікому
Не вступа!

Ми УПА не посоромим...

І всюди й все УПА
Переможе врага,
УПА армія ніколи
Й нікому не вступа.

Ми УПА не посоромим...

Гей, хлопці, до УПА,
І сміло на врага,
Бо армія Героїв
Нікому не вступа!

Ми УПА не посоромим...

ПІСНЯ ДО
МАТЕРІ БОЖОЇ
ПОЧАЇВСЬКОЇ

Ой, зійшла зоря вечірова,
Над Почаєвом стала,
Виступало турецьке військо,
Як та чорна хмара.

Турки з татарами
братами обляци,
Монастир завоювати,
Мати Божая, Почаївська,
Буде нас рятувати!

Отець, Залізо з келії вийшов
Та слізьми умліває:
«Ой, рятуй, рятуй, Божая Мати,
Монастир погібає!»

Ой, вийшла, вийшла Божая Мати,
На хресті Вона стала,
Кулі вертала, турків вбивала,
Монастир рятувала.

А ми люди всі, християнськії,
До Бога всі вдаряємо,
Матері Божій, Почаївській,
Поклін всі віддаємо!

В РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
КЛИМА САВУРА

На землях Волині й Полісся —
Ти в обороні народу став.
Ти дав наказ УПА творити,
Ти весь народ у бій пірвав.

Волинь в огні горіла...
З сіл лишилися стовбурі,
Кругом диміли димарі,
Навколо змагався в боротьбі.

Хотів Гітлер народ вбити,
Забрати все його майно,
Молодь в Бердін вивозити,
І задрягати в ярмо.

«Не дайте молодь на роботи!» —
Грімко лунали Твої слова.
«Нехай вступає в ряди повстанців
І творить тут вільне життя».

Там перші відділи повстанців
Словняли гордо Твій наказ.
Рубали, били гелодранців,
Для катів не було пощад.

Волинь в огні горіла...
Кругом диміли димарі.
На заклик Твій народ збудився
Й вихід знайшов у боротьбі.

Тй закладав військові школи,
В яких навчали юнаків,
Уміло, цільно і завзято
Стріляли клятих ворогів.

Волинь в огні горіла...
В жилах загорала кров.
Батько старий рам'я-в-рам'я
Зі своїм сином йшов.

Сотня за сотнею творилась,
Вже й курені були.
Щоби здушити рух повстанчий,
Слав Гітлер військо й літаки.

Волинь в огні горіла...
Лилася кров за кров.
Не встояла нога сатрапа,
Куди повстанець йшов.

Втікала німота з України.
На зміну кат з Москви прийшов.
Він вбив нам тіло Кліма Савура,
Та дух його — на нас зійшов.

Він вічно йтиме разом з нами,
Бо він дав чин сучасних днів.
Слава героїв невмируща,
Вона кує нових борців.

Волинь в огні горіла...
Кругом змагання, бій,
Хто участь брав у боротьбі,
Той не забуде образ Твій.

ГОРДОЮ БУДЬ,
ЗЕМЛЕ ВОЛИНІ!

Гордою будь, земле Волині,
Бо дала сина ти Україні,
Який в сучасній боротьбі
Славу приніс на все тобі.

Всі молоді свої літа,
Він весь свій труд й своє знання
Для України віддавав,
Героєм він у бою впав.

Стійким він був, немов скала,
Картуз-Береза ні тюрма
Його сильної віри не зламала,
Він революціонер, він дух борця.

Для ворогів страшним було
Великий дух і слово його,
Яким народ будив зі сну —
Зрушив Волинь у боротьбу.

В бою від куль Москви-катів
Упав герой боротьби днів.
Та дух його з нами живе.
У боротьбі він нас веде.

Не вмере ніколи ім'я і Дух його,
Бусла-Київського-Галини-сина
Твого.

Він велетень сучасних днів,
Духове світло й кермо борців.

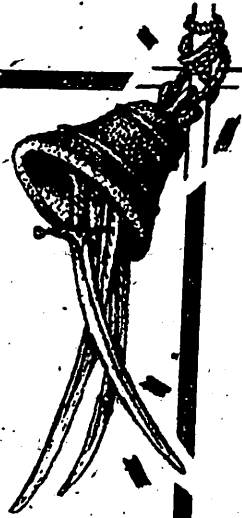

Клим Савур, Горбенко й Ти —
Ви України вірні сини.
Для нас святі Ваші імена,
Бо Ви творці були УПА.

Народ Полісся і Волині
Продовжує Ваш Чин і нині.
Він не був рабом німоти,
Не буде й московської годати.

Плачу від нас, Москва, не жди,
Бо ми борці, а не раби!
Ми не забудем жертви ті,
За них відплатимо тобі!

ЛИЦАР БОЇВ НА ГУРБАХ

Як в бій повстанець відїжджав
З свого рідного села,
Старенький дід його прощав,
Мати заплакана була.

Матері низько поклонився,
Руку дідусеві стиснув,
З коня востаннє подивився, —
З-під кофит вогонь блиснув.

Селом лиш курява знялася,
Вітер шинелю підносив,
Зоря вечірня піднялася —
Дорогу місяць освітив.

А вірний друг повстання ніс
У ліс Гурбенський навпростець.
Минувши річку — скрився в ліс —
Зголосив прихід повстанець.

На другий день лежав в окопах,
Припавши до землі грудьми,
Пісок і дим вдаряв по щоках,
Очі вмивалися слізьми.

З цівки старого кулемета
Свинцем він сіяв по катах,
Рвалися стрільна міномета
Кругом окопу — трах і трах.

Байдуже він дививсь на стрільна,
Хоч знав, що кожна смерть несе.
Вкраїна мусить бути вільна, —
Воля по трупах лиш прийде!

Пороху дим вдихали груди,
Диску за дискою він ладував.
Бліде лице, поблідли губи, —
Та кулемет не утихав.

Хоч його тіло терпло в ранах,
І кров всякала в пісок —
Він промінь сонця бачив в хмарах.
«Живим не вступлю ні на крок», —

Сказав він твердо санітарці
Й двадцятку диску ладував,
«Хай знає кат, що ми повстанці» —
І кулемет знову заграв.

«В бою не вперше наш курінь,
Не вперше в бій веде Сторчан.
Щоб нас лякала смерті тінь?
В бою я згину тут від раб».

Ще ладував він диску п'яту
І сипав словом святим,
Стинаючи комуну клятву
Своїм «дбохтарыком» старим.

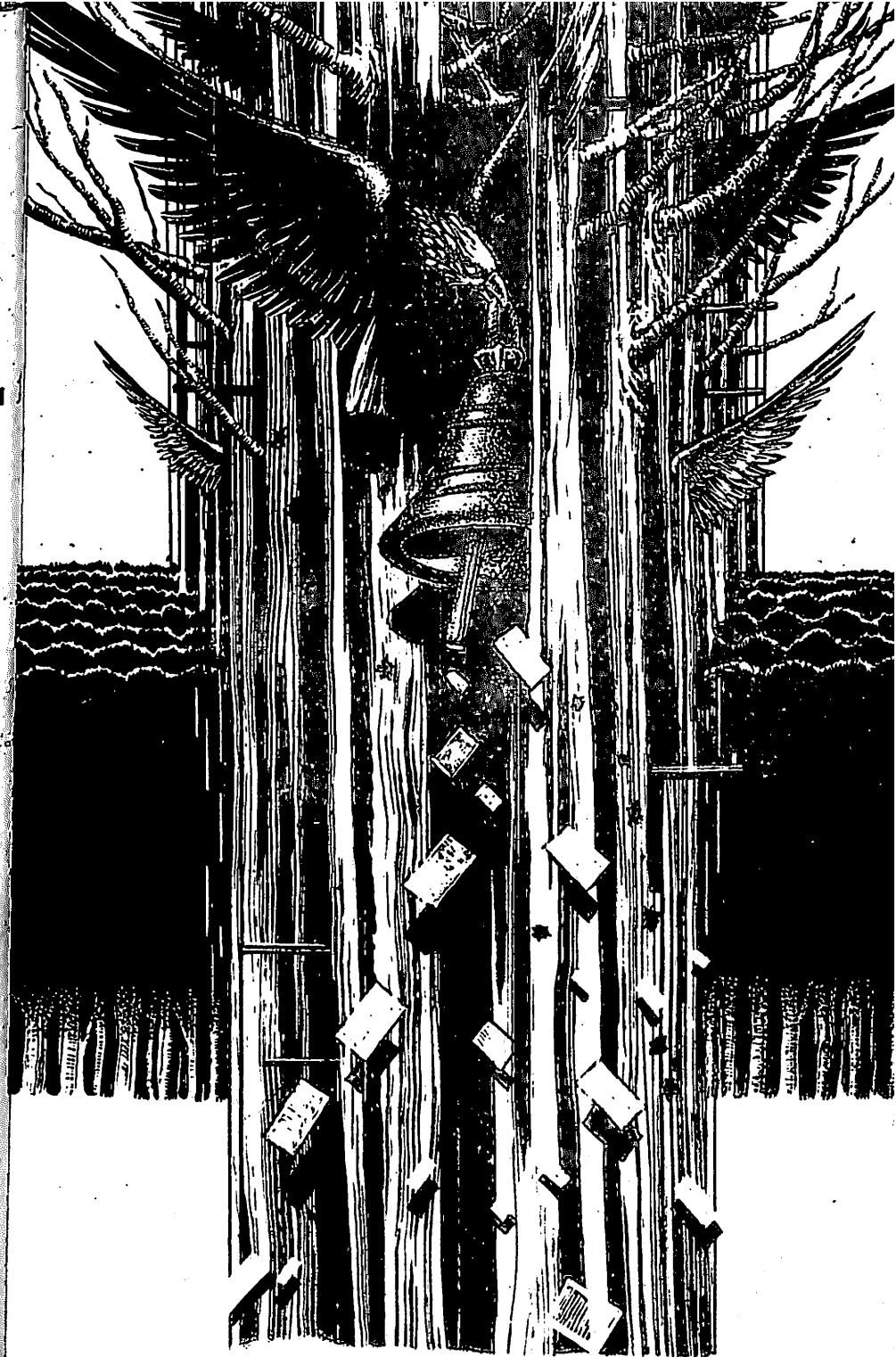
Снаряд ударив коло цівки —
І з піску курява знялася.
Крикнув повстанець, а біля брівки
Сталева плита упилася.

Палець стояв на
спусковім замку —
Герой мертвий уже лежав,
Око дивилось в прицільну рамку,
Та кулемет уже мовчав.

В Гурбенськiм лісі
грiб — курган,
Сотня повстанців в нiм — Героїв,
Між ними курiнний Стерчак
І кулеметник — лицар бою.

Ваш грiб змінився у твердиню,
В святий безсмертний Воли храм,
Даремно рие ту святиню
Й хрести стискає дикий хам.

За України Волю склали
Своє життя, свою любов,
В серцях народу ви зістали —
Пімщена буде Ваша кров.

РУШИВ ПОВСТАНЕЦЬ

В ДОРОГУ

19

Рушив повстанець в дорогу,
Прощав дівчину свою:
— Дай, мила, уста солодкі,
Дай, поки я ще живу.

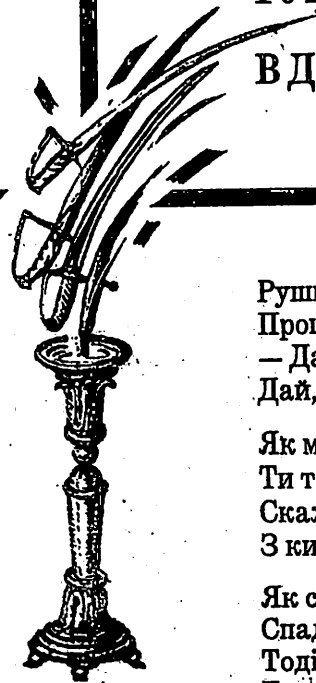
Як ми розлучились з тобою,
Ти тоді сумна була.
Скажи, з ким нічку провела,
З ким цілувалася в уста.

Як сумна осінь настане,
Спаде осінній вже лист,
Тоді ти прийдеш на цвинтар,
Глянеш на темний мій гріб.

Глянеш на темну могилу
І на березовий хрест.
Сліз більш моїх не побачиш,
Тільки минуле спом'янеш.

Глянеш на темну могилу
І на зчорнілий мій хрест,
Більше нічого не почувеш,
Тільки листочків шелест.

На тих листочках кохання,
Ти їх ніколи не топчи,
Бо в них любов є безмежна,
І серце зів'яне з туги.

ПІСНЯ
ПРО КОНОВАЛЬЦЯ

Цього року сумне свято —
Коновальця кров пролято.
Прийшла вістка з Роттердаму,
Що убитий командир наш.

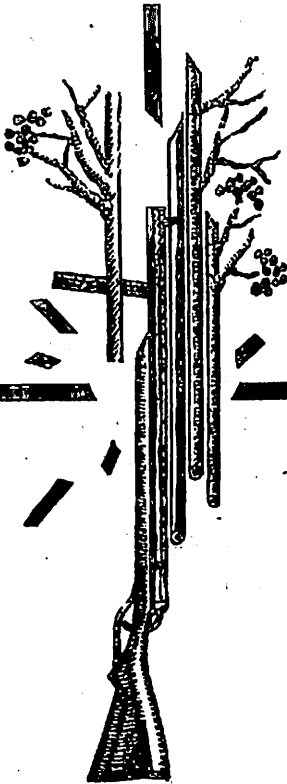
Пішла звістка по Україні —
Вбили Вождя на чужині.
Ой, Ти вождю Коновальцю,
Чи Ти того сподівався,

Що з народом українським
Передчасно розпрощався.
Ой, ти земле, ой, ти чорна,
Прийми Вождя, не будь горда.

Прийми Вождя, його тіло,
Щоб від вітру не чорніло.
Прийми його білі ноги,
Що сходили всі дороги.

Прийми його карі очі,
Що не спали вдень і вночі.
Встань, Петлюро, встань, Богдане,
Повставайте всі гетьмани,

Встань, Тарасе, пробудися,
На свій народ подивися.
Як він, бідний, тут бідує,
В ріднім краю голодує.

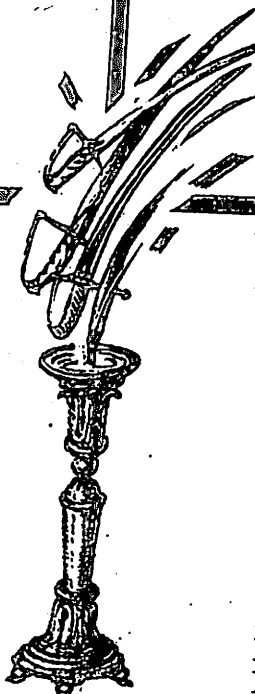
Гей, ви хлопці молодії,
Куйте кулі сталевії,
Куйте кулі, викувайте,
Україні волю дайте.

Дайте волю ще й свободу
Українському народу.
Ви, дівчата, ви хороші,
Вишивайте хлопцям ноші,

Вишивайте ще й Тризуби —
Україна вільна буде.
Вже сміється лютий ворог,
Що загинемо ми скоро.

Україна не загине,
Поки в світі небо синє.

ПОВІЯВ ВІТЕР
ПО СТЕПУ

Повіяв вітер по степу —
Трава вся похилилилась.
Впав в бою січовий стрілець —
Дівчина зажурилась.

Він був ще хлопець молодий,
Пора було кохатись.
Він впав, як той сухий листок,
Повік буде лежати.

Над ним же ворон степовий,
Він так жалібно криче.
Вставай, козаче молодий,
Твоя дівчина плаче.

Козак, як ці слова почув,
В могилі пробудився.
— Ходи, Марусенько моя,
Нічого ти не бійся.

Маруся тихо підійшла,
Схилилась на могилу.
— Прощай, прощай, ти орле мій,
Тебе вірно любила.

ПІД КУЩЕМ
В ТРАВІ У ПОЛІ

Під кущем в траві у полі
Українець там лежить.
Не схотів він жити в неволі,
І пробитий там лежить.

Там гаряча кров диміла
Над героєм молодим.
Згряя круків прилетіла,
Ласо крикала над ним.

Не кружляйте круки хижі,
Бо у буйній голові
Не дістанете ви їжі —
Очі чорні ще живі.

Краще здобич ту покиньте,
Круки чорні, і в село
На Полісся ген полиньте,
Де життя стрільця пройшло.

«Розкажіть моїй родині,
Щей дівчині розкажіть,
Що я все для України,
Все віддав, щоб захистить».

А тепер уже спокійно
Під кущем в полі лежить.
Тільки вітер йому мрійно
Про Україну гомонить.

ГЕЙ, ВИ ХЛОПЦІ

Гей, ви хлопці — січові молодці,
А де ж ваші браття?
— Наші браття — січові камраття
Оце наші браття.

Гей, ви хлопці — січові молодці,
А де ж ваші сестри?
— Наші сестри —
шаблі, списи гострі
Оце наші сестри.

Гей, ви хлопці — січові молодці,
А де ж ваші жінки?
— Наші жінки — автомати-фінки
Оце наші жінки.

Гей, ви хлопці — січові молодці,
А де ж ваші діти?
— Наші діти — по Україні квіти.
Оце наші діти.

Гей, ви хлопці — січові молодці,
Яке ж ваше діло?
— Наше діло — бить комуну сміло
Оце наше діло.

Гей, ви хлопці — січові молодці,
А де ж ваша школа?
— Наша школа — ворогів довкола
Оце наша школа.

Гей, ви хлопці — січові молодці,
Яка ваша слава?
— Наша слава —
з ворогом розправа.
Оце наша слава.

ЙШЛИ СТРІЛЬЦІ ДО БОЮ

Йшли стрільці до бою
за Батьківщину, (2 рази)
Кожний з них
покинув дома дівчину

Йшли стрільці до бою
бити ворога, (2 рази)
Всі вони кричали:
«Гей, слава, слава!»

За ними позаду
санітари йдуть, (2 рази)
Збирають ранених,
на нари кладуть

А там старий батько
окопи копав, (2 рази)
Він здалека бачив,
як стрілець упав

Сам собі не вірив
і очам своїм, (2 рази)
Пішов подивитись, аж то його сина

«Ой, сину мій сину,
дитино моя, (2 рази)
За що ж тебе вбила ворожа куля?»

Назбирав він досок,
збив домовину, (2 рази)
І ще раз заплакав: «Ой, сину, сину!»

Прийшов він додому,
сів біля стола, (2 рази)
Підперся рукою — болить голова.

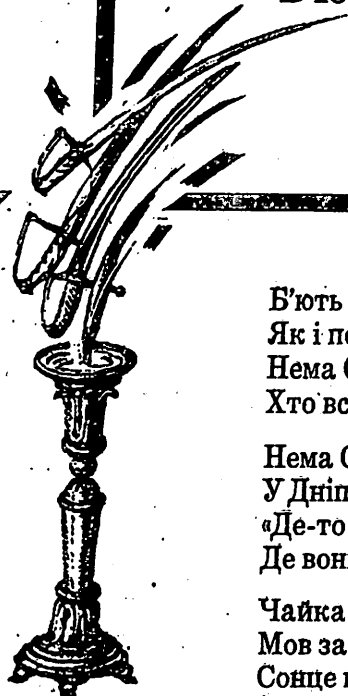
А жінка питає:
«Ой, ти муже мій, (2 рази)
Скажи мені правду,
чи є син живий?»

— Ой, живе він,
живе в темній гаю, (2 рази)
Висока могила на грудях його.

А батько за сином
тяжко зажурився, (2 рази)
Пішов у сад вишневий —
смерть собі зробив.

В вишневім садочку
зозуленька кує, (2 рази)
То там батько з сином
вдвох спочивають.

Б'ЮТЬ ПОРОГИ

Б'ють пороги, місяць сходить,
Як і перше сходив.
Нема Січі, пропав і той,
Хто всім верховдив.

Нема Січі, очерети
У Дніпра питають:
«Де-то наші діти ділись?
Де вони гуляють?»

Чайка скиглить, літаючи,
Мов за дітьми плаче.
Сонце гріє, вітер віє
По степу козачім.

На тім степі скрізь могили
Стоять та сумують,
Питають у буйного:
«Де вони ночують?»

«Де ночують, бенкетують
Та де забарились?
Вернітесь, дивіться —
Жита похилились.»

Де паслися наші коні,
Де тирса летіла,
Де кров ляха, татарина
Морем червоніла.

«Верніться!» — Не вернуться —
Заграло, сказало
Сине море. — Не вернуться,
На віки пропало.

ОЙ, ТАМ ПРИ ДОЛИНІ

Ой, там при долині
Гранатами зрито,
Лежить невідомий
Повстанець убитий.

Його біле тіло
Від вітру зчорніло,
Рум'яне личенько
Зів'яло, змарніло.

Не заплаче мати
Та над головою,
Не посадить м'яти
На могилі мойй.

Береза не зредить
Листків на могилі,
А дзвін не задзвонить,
Не сповістить милій.

Один дзвін задзвонить,
Та й той опівночі,
А ворон закриє,
Виймаючи очі.

Не закує, брате
Та сива зозуля —
Закує з гармати
Ворожая куля.

У неділю вранці
Вітри заголосять,
Вовки — сіроманці
Кістки порозносять.

А кров по долині
Покриє мураву,
А слава не згине —
Козацькая слава.

ПІСНЯ ПРО СОТНИКА ВОВЧАКА

Вів вітер, вів-завівав
По поліських, ген, кругом лісах,
До повстанців Вовчак промовляв,
Що стояли з зброєю в руках.

Будем бити, бити силу вражу,
Що поневолю нам усім несе.
Нехай знає кожний з вас, повстанці,
Що Україна наша понад все!

І не раз вів він у бій загони,
Перемогу завжди в боях мав,
Його постать ту неустрашиму
Лютий ворог дуже добре знав.

І з німецьким лютим, диким катом
Він поліг в нерівному бою.
За Україну, за свою рідну
Він пролив гарячу кров свою.

МИ УКРАЇНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ

Ми Українські Революціонери,
Ми юні друзі Січових Стрільців,
Ми всі докажем, що живе та слава,
Слава героїв і володарів.

Ми Українські Революціонери,
Ми юні друзі нового життя,
Ми не допустим на свою Вкраїну
Проклять московську, німців і ляка.

Ми Українські Революціонери,
Ми боремося за свій рідний край,
За край, за волю, за нації долю,
Ти, юний друже, до нас приставай!

Ми Українські Революціонери,
Ми помстимося за своїх братів,
Ми всі візьмемо кріси і гранати
І проженемо клятих москалів.

Ми Українські Революціонери,
Ми подолаєм силу ворогів.
Нами керує Провідник Бандера,
Ми з ним підем, підемо всі у бій.

СІЧОВИЙ МАРШ

Гей, там на горі Січ іде,
Гей, малиновий стяг несе.
Гей, малиновий.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, попереду кошовий,
Гей, мов цей орел степовий,
Гей, мов цей орел.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, а позаду осаул,
Гей, твердий хлопець, як той мур.
Гей, твердий хлопець.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, отамане, батьку наш!
Гей, веди, батьку, вперед нас!
Гей, веди, батьку.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, повій вітре із степів,
Гей, дай нам силу козаків!
Гей, дай нам силу.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, дай нам силу і відвагу,
Гей, Україні на славу,
Гей, Україні!

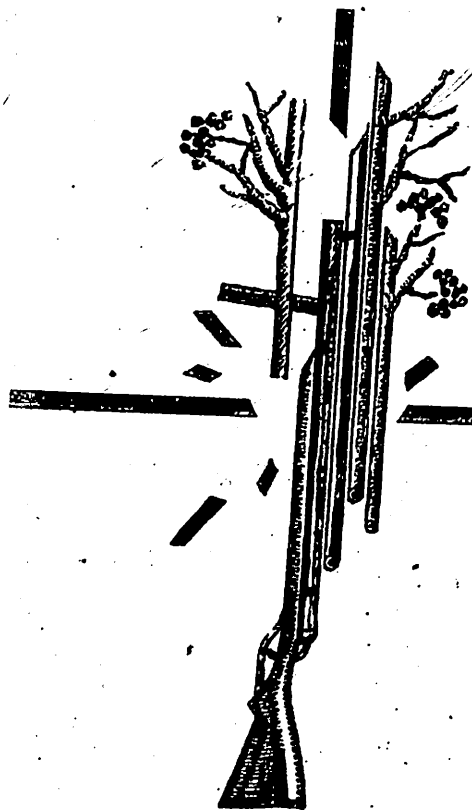
Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, і той гуцул так зрадив!
Гей, як почув козацький спів.
Гей, як почув він.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

Гей, наше гасло всіх зове
Для України, хто живе,
Для України.

Наше славне товариство,
Гей, машерує — раз, два, три!

БІЖИТЬ РІЧКА

Біжить річка невеличка,
Біжить по долині,
Гей, до бою з ворогами,
Сини України!

Біжить річка невеличка,
Біжить попід гаєм.
Не дамо ми володіти
Нашим рідним краєм!

Біжить річка невеличка,
Через річку кладка,
Всі за Волю, за Україну,
За Бандеру-Батька!

КРУТИ

Ой, чого сьогодні місяць
Над Крутами не зійшов?
Чогось милий чорнобривий
Більш до мене не прийшов.

Чи я його не любила,
Чи словечка не дала,
Чи його в світі не стало,
Чи сира земля взяла?..

Там червоні схопили,
Били, різали живих.
З моїм милим чорнобривим
Вбили триста молодих.

Що за волю так боролись
І завзято в бій пішли,
З моїм милим, чорнобривим,
Під Крутами смерть знайшли.

БАЧИВ МІСЯЦЬ

Бачив місяць, як учора
Могилу копали,
До могили в домовині
Тараса спускали.

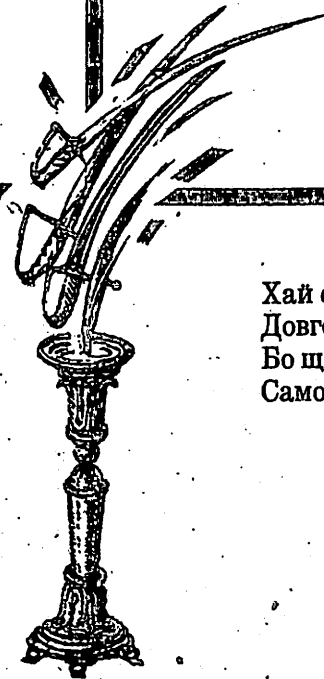
Панували, здобували
І славу, і волю.
Минулося. Зосталися
Могилки по полі.

Спи, Тарасе, спи, наш батьку,
Поки не здобудем.
Твоєї слави Україна
Повік не забуде.

Було колись, на Вкраїні
Ревіли гармати,
Було колись, українці,
Вміли панувати.

Колись наша Україна
Все цвіла квітами,
Тепер наша Україна
Під більшовиками.

Україно! Україно!
Споглянь-но на себе —
В твоїй хаті сидить ворог
Ще й сміється з Тебе.

Хай сміється, радується,
Довго він не буде,
Бо ще наша Україна
Самостійна буде.

ЯК КОЗАК
У ПОХІД ЗАБИРАВСЯ

Як козак у похід забрався,
Вороного коня осідлав.
Перед ним же стояла дівчина,
Він дівчину свою вговорив.

— Не журися, дівчино, за мною,
Я з кривавого бою вернусь,
Як не прийме сирая могила,
То навіки з тобою заручусь.

Тай повірила люба дівчина
Обіцянкам свого козака.
Десь взялася лихая година —
Сумну звістку дівчині принесли.

Ще дівчина у ліжку лежала —
Сумна звістка із бою прийшла,
Що козак у бою вже загинув,
А дівчина осталась сама.

І дівчина все тужить і плаче,
Та не знає, що даліше робить:
Чи другого собі покохати,
Чи самотній вже віку дожить?

КОЗАК ПЕРЕД БОЄМ

Козак перед боєм підтягне попруту,
Поправить козацьке вбрання.
А потім козак поцілує дівчину,
Погладить по шиї коня.
Гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей, —
Погладить по шиї коня.

Коня приголубить —
прощайте, станиці,
Де соком политі сади.
Козак дасть коню вороному
напитись

Із річки холодної води.
Гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей, —
Із річки холодної води.

Козацьку китайку накинув на себе
І вихром у степ він помчав,
А вітер буйний розвивав йому чуба,
Козацький жупан розгортав.
Гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей, —
Козацький жупан розгортав.

Махнув він платочком:
«Бувай же здорова!»

І сльози скотилися з очей...
А кінь вороний б'є землю копитами,
В саду щебетав соловей.
Гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей, —
В саду щебетав соловей.

Зібралася пилюга у степу широкім
І де-не-де слід пропадав.
А лиш було чути в саду зеленому
Останній раз кінь заіржав,
Гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей, гей,
Останній раз кінь заіржав.

ОЙ У ЛУЗІ ЧЕРВОНА КАЛИНА ПОХИЛИЛАСЯ

43

Ой у лузі червона калина
похилилася,
Чогось наша славна Україна
зажурилася.

А ми твою червону калину
підійдемо,
А ми нашу славну Україну,
гей, гей, розвеселимо!

Не журися, червона калино,
все вгору рости!
Не журися, славна Україно,
ми Твої сини.

А ми твою червону калину
підійдемо,
А ми нашу славну Україну,
гей, гей, розвеселимо!

Ой у полі ярї пшениці
золотистий лан.
Розпочали брати-українці
з москалями тан.

А ми твою яру пшеницю зіжнемо,
А ми нашу славну Україну,
гей, гей, розвеселимо!

Як повіяв буйнесенький вітер
з широких степів
Так прославив по всій Україні
Січових Стрільців

А ми тії московські кайдани
розірвемо
А ми нашу славу Україну,
гей, гей, розвеселимо

ДОВГО СПАЛА УКРАЇНА

45

Довго спала Україна,
Довго чорний ворон спав.
Він проснувся, спам'ятався,
Що колись він волю мав.

Сизим крилом розмахнувся —
Всіх українців він зібрав.
— Збирайтесь, українці,
Ми пройдемо з краю в край.

Будемо сікти, ще й рубати
За свій любий, милий край.
Тільки, хлопці, не злякайтесь,
З України зробим рай.

ГОМОНІЛА ГРОМОМ УКРАЇНА

(на мотив «Катюша»)

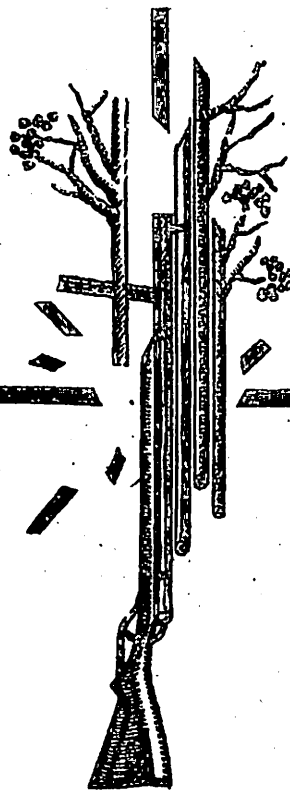
Гомоніла громом Україна,
Скаженів, лютився комунар.
Труни, тюрми, скрізь лише руїна.
Розкодивсь червоний Сталін — кат.

Недаремно лотишся, катюго,
Не заллеш ти кров'ю цей пожеар,
Що повстали в серці за наругу,
Мало пімсти, мало буде кар.

За Петлюру — за вождя повстання,
Коновальця — пресвяту кров.
За Соловки, каторги, заслання,
За ЧКа, за плями від оков.

В день святий народного повстання,
Ми гукнем народів мільйон,
Прийде час державного вставання,
Ми грудьми обставимо кордон.

Вже встає соборна Україна
Під гарматним ревом канонад.
Відцвіте зруйнована руїна,
Відцвіте державний творчий лад.

РОЗПРОЩАВСЯ СТРІЛЕЦЬ

47

Розпрощався стрілець
із своєї ріднею,
Сам поїхав в далеку дорогу...
За рідний свій край,
за стрілецький звичай,
Впав в бою за свою перемогу.

А вітер колише зелену траву,
Молодий дуб додолу схилився,
Листя шелестить.

Вбитий стрілець лежить,
Над ним коник його зажурався.

— Ой, коню мій, коню,
біжи ти додому,

Я тїм часом полежу в степу...
Біжи, коню мій, скажи мамі мій,
Що я в степу лежу вже убитий.

— Нехай брати і сестри
та рідная мати,

Нехай вони за мною не плачуть.
Я в степу лежу за Україну свою,
Чорний крук наді мною вже кряче.

ХТО ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ

Хто любить Україну,
Хто любить свій народ, —
Той піде у повстанці
Без жодних перешкод

Тож лента за лентою
Набої давай!
Український повстанче,
З бою не відступай!

Прапор блакитно-жовтий
З тризубом на чолі
Замає в місті Львові
Й столиці Києві.

Тож лента за лентою...

За Волгу проженемо
Проклятих москалів,
Щоб більш на Україні
Москаль не володів.

Тож лента за лентою...

За Вислу проженемо
Проклятих поляків
І станем на кордоні,
Щоб лях до нас не смів.

Тож лента за лентою...

Ми ходимо по селах,
Ми ходим по лісах,
Де стрінемо заставу,
Розіб'ємо у прах.

Тож лента за лентою...

Ми будемо стріляти
І різати ножем.
Прокляту комуну
З України проженем.

Тож лента за лентою...

Ех, ви сексоти,
Вража ваша мати!
Як ви посміли
Братів продавати?!

Тож лента за лентою...

І волею державного народу
Над брамою старого Царгороду
Засяє щит —
пракиївських влад

В святих степах, де б'ють
Твої пор

Збіжаться всі розкидані дорозі
І всі шляхи народів і племен —
І припадуть, Твої обнявши ноги
Румун, грузин, татарин і вірмен

І станеш Ти на їх розбиті берли
І мов страшна, сліпуча

Крізь мертву ніч
блиснеш народям

І ревом сурм, і громом —
Ще не вмер

Загрохочуть пустині і світи, —

... О, скільки мук!

О, скільки сил і тру

Ногою стань на стомлені світи,
І, тупнувши об землю чорногруди
Старій землі звеліли, пропвіті

І станеш Ти — одчиненим вікном

Крізь те вікно з заходу хвилі сині
Полоють вдаль в незмірані пустині,
В краї пісків, сповитих

мертвих сном,
Ти звяжеш світ залізним ланцюгом,
Усі краї, від Сходу до Заходу, —
І вічний мир, нову безмежну згоду
Пізнає світ — під владним п'ястком.

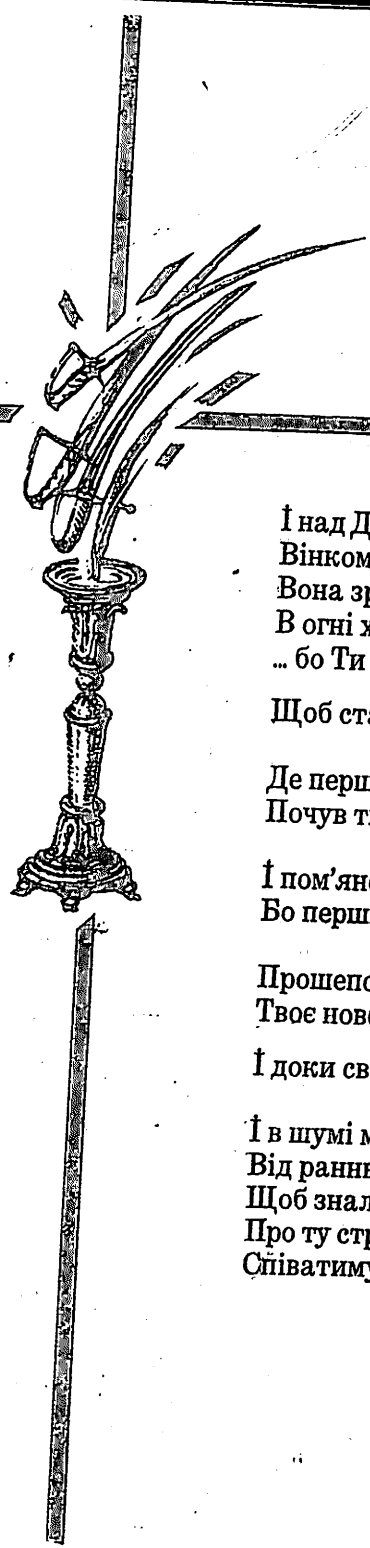
Розсипаним, палаючим вікном
Сточиш Ти веселе Чорне море, —
І заблищиш,

найкращий божий Творе,
В гурті рабів похилених кругом...

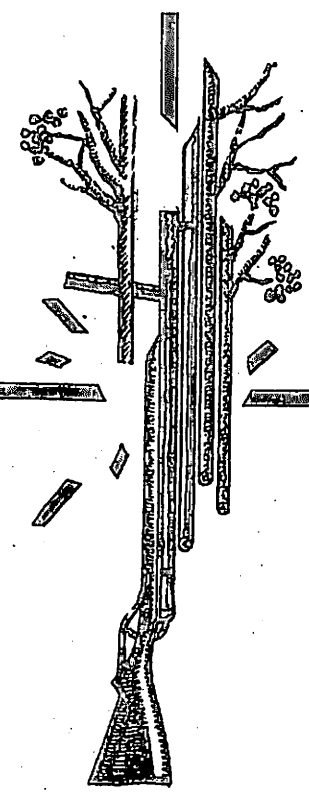
Ти мусиш бути країно вірлів,
Залізних велетнів нового покоління,
Що слово їх наказ,
що погляд їх — веління,

Ти мусиш бути країно наша,
Залізних лицарів
без страху і вагання,

Що понесуть огонь Твого змагання,
В страшні краї казкових королів.
О, розумій! Над Заходом старим
Лунає ніч — крилата ніч зневіри
Його вогні рубіни і шєфіри
Візьмеш собі й збудуєш новий РИМ.

І над Дніпром, в колиці гір святих
Вінком гаїв співучих оповитих,
Вона зростає, нова столиця світа
В огні хрестів і храмів золотих.
... бо Ти зрелась і тих синів, і до
Щоб стати тут, —
на східнім суходолі
Де перший гнів Твоєї волі
Почув твій син, твій велет,
твій Тар
І пом'яне його — нова сім'я,
Бо перший він,
в пекельну ніч нестерпну
Прошепотів поблідними устами
Твоє нове нечуване ім'я.
І доки світ — в ланах,
степях і борі
І в шумі міст, по школах і соборах
Від ранньої до пізньої зорі,
Щоб знали всі діди, батьки і діти
Про ту страшну, що вміла володіти
Співатимуть народам кобзарі.

ЩЕ ЛИШ ВСМІХНУЛАСЯ ВЕСНА

Ще лиш всміхнулася весна,
Синяво-сірий ліс шумів,
Як з Галичини вертав Мігла
На Волинь до земляків.

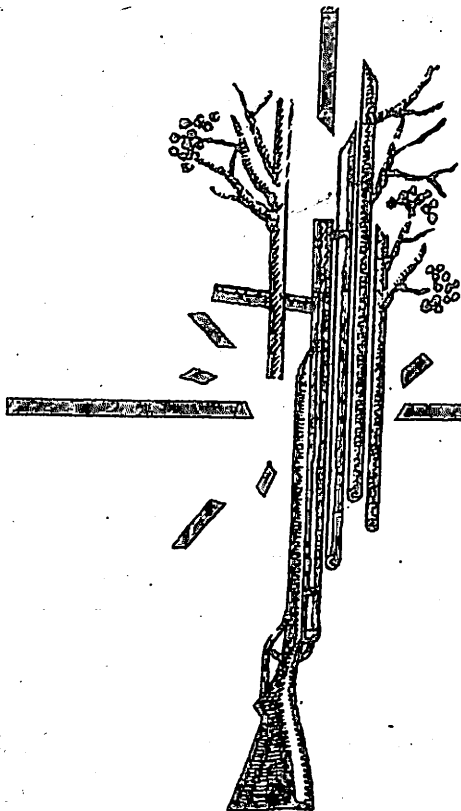
Хоч тяжка була дорога,
Хоч ноги тонули в багні,
Ти поспішав, ішов щомога,
Тебе чекали там друзі.

Минали дні тобі за днями,
Ти йшов полями і лісами,
Розлогі пишні хутори
Всміхалися тобі вночі.

Волинь — це ж мати є Твоя.
Ти син, Ти кров — її життя.
Нема ні хутора й села,
Де б не була твоя нога.

Дороги знані всі Тобі.
Ти їх пізнав у боротьбі.
Все молоде Твоє життя —
В тебе підпілля й боротьба.

Ідучи так з трьома друзями,
Снував Ти мрію чарівну.
Ще б день, ще б два — і перед нами,
А там... звітую Савуру.

Так у думках ти потонув,
В Сибір далеку, на чужину...
Згадав про жінку, про дитину,
Прокинувся з трансу і зітхнув.

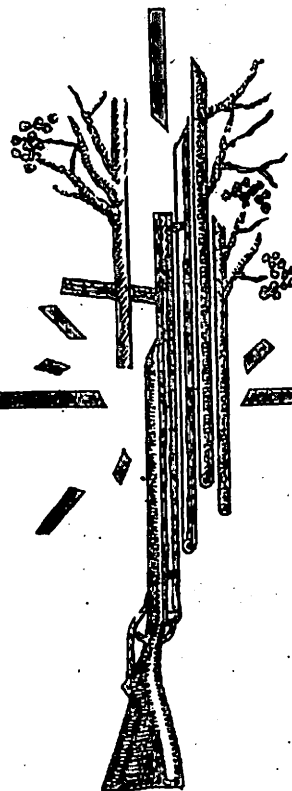
Хоч втомлений, Ти дальше йшов
В жилах кипіла, грала кров.
Зайшов на хутір у хатину,
Подумав: «Сяду, відпочину».

Та не судилося тобі,
Бо кругом військо-москалі,
Пройшло години десь зо дві —
Вас окружили босярі.

Зброю Ви повідтягали,
Бій вели і відступали.
Ти автомат 43 МП-1
Стискав щосили у руці.

Тягнувся бій: тяжкий, невірний
Ворог свіжі сили підтягав.
Години за три друзі замовкли,
Лиш автомат Твій клекотів.

Як вибив Ти усі набої
Й гранати ворогу післав,
Прозвучав стріл один з пістоля
Він смерть твою салютував.

Ти не дійшов, хоч ми чекали.
Сумна нам вістка прибула,
Що ворог вбив Тебе, друже...
Й Кліма Савура... Провідника...

Ти не застав в живих Савура,
Свій прихід ти не звітував.
І Ти пішов в дальшу дорогу...
Боротьби звіт його віддав.

«Зголошую слухняно,
Провідник Тобі, —
Народ йде дальше в боротьбі.
Хоч гад московський

п'є кров святу —
На місці впавших у бою,
В лави стають нові борці,
Вони помстять Москві».

КОЛИ ПОЇЗД
У ДАЛЬ ЗАГУРКОЧЕ

Коли поїзд у даль загуркоче
Пригадається знову мені
Дзвін гітари у місячні ночі
Поцілунки та жарти твої.

Шум акацій, посьолки і гору
Ми на гору йдемо через гать.
А внизу пробігають вагони,
І колеса у темі цокотять.

Пригадай тривожні оселі,
Темні вежі на фоні заграв,
Там з тобою у сірій шинелі,
Біля верб я в останнє стояв.

Я казав, що вернусь, безумовно,
Хоч і ворог на нашій путі.
Патронаж мій з патронами повний
Сумні очі твої голубі.

Все пройшло, проминула тривога,
А любов, мов у серці багнет,
Ти давно вже дружина другого
— Я відомий український стрілець.

Я забув би образу і сльози,
Коли б знову іти через гать,
Коли б чути твій голос чудовий,
Твої уста ще раз цілувать.

59

Коли поїзд у даль загуркоче
Пригадається знову мені
Чорні очі в дружини моєї
А у тебе були голубі.

НАД СТЕПАМИ,
НАД ЛІСАМИ

Над степами, над лісами,
Понад селами-містами
Орлик молодий знімався, —
Він до друзів відзивався:

«Гей, юнацтво ви орлине,
Понад хмарами дайте злинем,
Сонце, простір тут і воля, —
Вгору кличе вітрів доля».

І на Орлика зов смілий
Тисячі орлят злетіли...
Він підніс їх до ідеї,
Вчив, як працювать на Неї.

Він ОУН, юнацтво жваве,
Кинув сміло в бій кривавий
З ворогами Батьківщини
За ідею України.

Сам на чолі усіх линув
Вожді ідеї і Вожді Чину,
І за милу Україну
У зав'язатім змагу згинув.

Хоч впав Орлик з рук ворожих,
Та юнацтва враг не зможе.
Не вмере ввіки, не загине
Чин, ідея України.

ПРО НЕВІДОМОГО

61

Набравшись запалу, пішов...
І в бою десь загинув.
Дружину він собі знайшов —
Високою могилу.

Ніхто відвідати не йде —
Ні батько, ні мати,
Бо хто ж в степу його знайде?
І де його шукати?

Згадавши, лиш Його сестра
Перлову слізку зронить
І образ брата все вона
В душі своїй хоронить.

Чи він на Гурбах в бою впав,
Чи на Поліссі загинув,
Чи в Мощаниці не встояв
І повстанців покинув —

Це знає лиш свята земля,
Що його схоронила:
Знає вона його ім'я,
І де його могила.

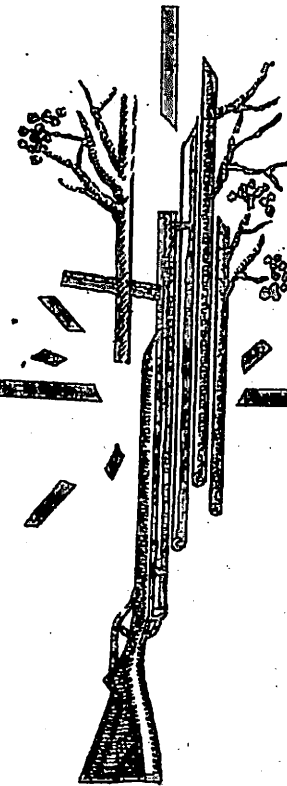
У нічку темную вона
Сестрі про брата шепче —
Привіт від нього наднесла
І братнє слово тепле.

Шепче сестрі про всіх братів:
— Як впали мільйони,
Та знов в борні проти катів
Стоять нові колони!..

Колись — державник і козак,
Тепер — стрілець-повстанець,
Був Святослав і Залізник,

Тепер — бандерівці ми всі,
Бо нас веде Бандера.
Він пострах для москалів
Й Сталіна-людожера.

ДОЛЕ Ж МОЯ, ДОЛЕ

Доле ж моя, доле,
Доленько моя,
Чому ж ти не такая,
Як доля людская?

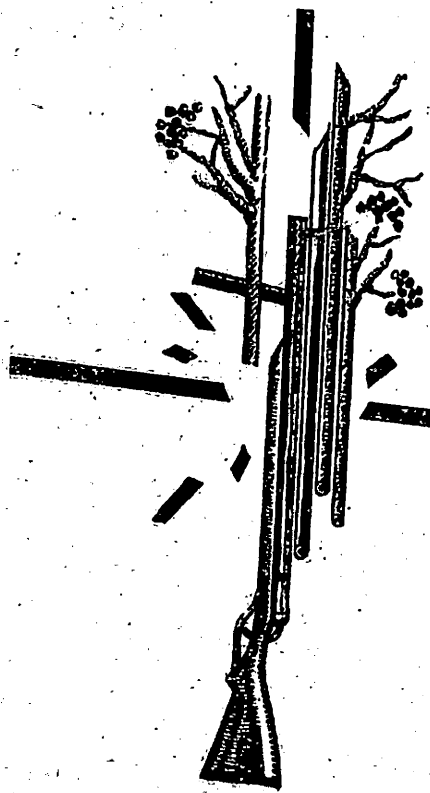
Стоїть дуб зелений,
Листям шелестить,
А доля сиротини
Десь далеко спить.

Спить вона не чує —
Нікому збудить,
Бо мати в домовині
Вже давно лежить.

Батька я не знаю,
Матері нема,
Нема кому згадати
Долю повстанця.

Тільки в мене долі —
Дівчина моя,
Нехай вона співає
Ту пісню, що я.

Нехай вона співає
Ту пісню, що я,
Тоді вона згадає
Долю повстанця.

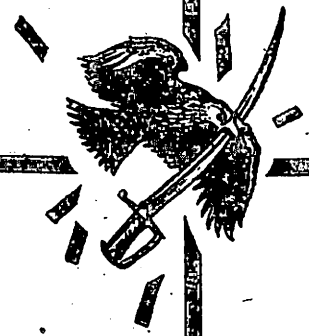

Козак від'їжджає
На схід воювать
І б'ється за Україну —
За свій рідний край.

Ударила куля
Повстанця у грудь.
Везуть його на Захід,
У шпиталь кладуть.

Дівчина зачула —
Вхопила за грудь:
«Ох, доле ж моя доле,
Сиротою будь!»

25.05.1926 — 25.05.1946

Декому була це уява,
Декому був це тільки міт,
Як олива й стажі лява
Писала тавро синіх літ.

Як Україна догоряла,
У крові полоскався Демон,
Як із мечів робили рала,
Тоді явився міт — СИМОН.

Як величне і необняте
Оце ім'я, мов справді міт,
Ім'я, що ворогом прокляте,
Ім'я, що сталося — моноліт.

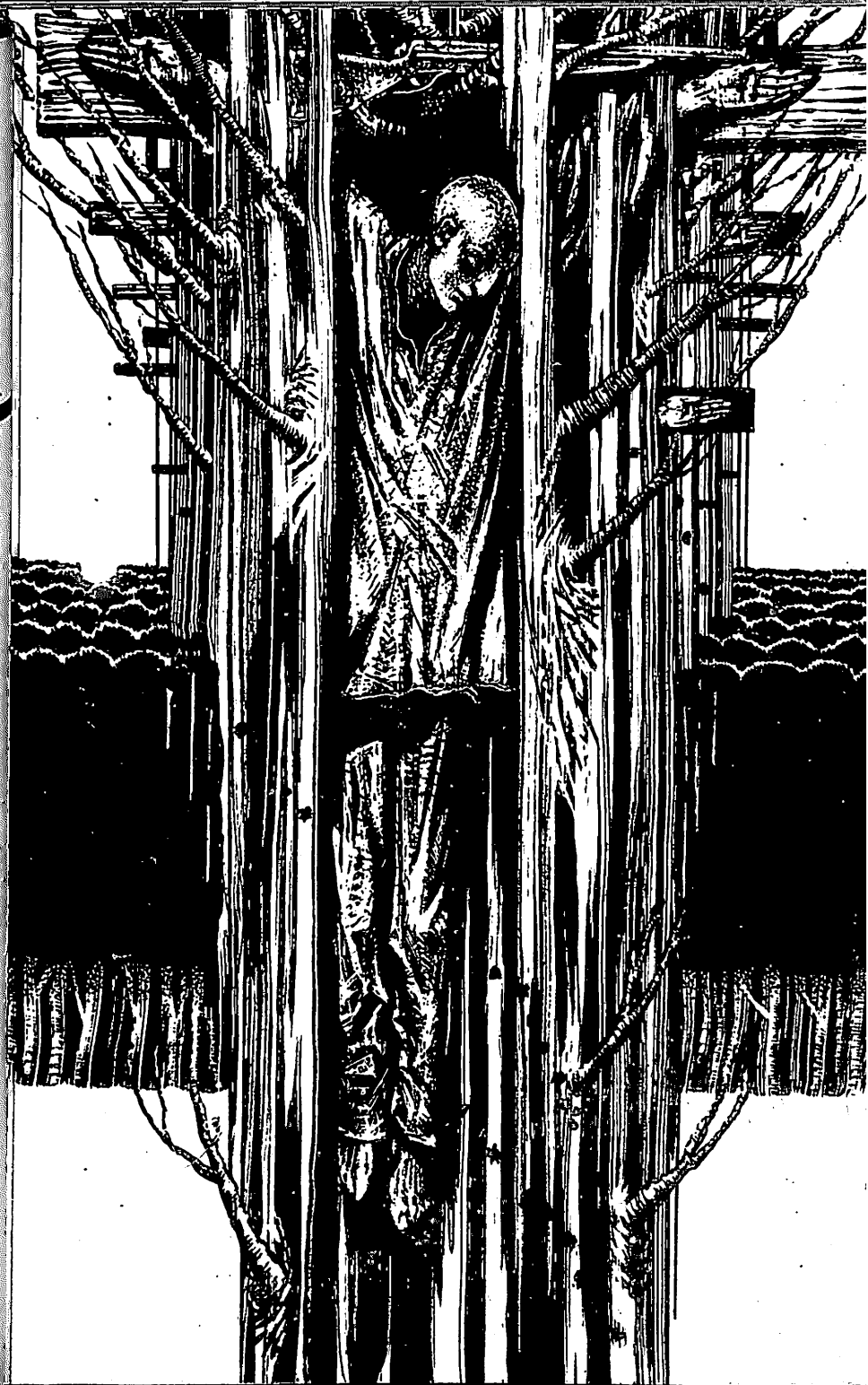
Кажуть: «Не було як людини
Симона в тілі — тільки Дух...»
Ще краще навіть (Дух не гине,
Ні меж для нього, ні округ).

Так, Він втілення без тіла.
Так, Він — це Міт, що не гряде.
Так, Він — це дійсність, що зболіла,
Так, Він — це нам Ядро ЯДЕР.

І Він не вбитий, не загинув,
А Він веде, за Ним іди ж,
Лети за Ним, дитино Чину,
«Симон — це міт, це міт — Париж».

Бо він як був — так є і буде.
Він ось говорить, не замовк.
Він все для Каїна і Юди
І був і буде — Міт — Демокль.

ЛОПАТИНСЬКИЙ

67

Як Лопатинський з-за границі
У рідний край у Львів вертав,
Він думав думи про повстання,
Тоді чекістам в руки впавав.

Їх вів Василько, що знав дорогу,
Та перший він у бою впавав.
Шуміли сосни та діброви,
А скоростіл тарахкотав.

Там їх обскочили вовками,
Кричали: «Здавайсь!»

А він стиснув в руках «мавзера»,
Ведміль гранату готував.

І впали зойки край дороги,
Він крикнув: «Слава! Не здавайсь!»
Ведміль упав, а Лопатинський
На Львів, на Львів все пробиравсь.

Шуміли сосни та діброви,
Співали пісеньку тобі:
«На Тебе там чекає нарід,
На наказ Твій іти у бій.»

Скоріше, друже, поспішайся,
Чекісти за Тобою йдуть,
А Ти знеможений відстаєш,
Щоб хоть ці рани завинуть.

Щоб завинуть ції рани,
Щоб кров не значила слідів,
Як знов обскочили вовками,
І градом куль стріли падуть

Йшли три дні, три довгі ночі,
А кров все значила сліди,
І змерзли руки, сліпли очі,
Ноги відмовились ходити.

І ось як вийшли на узлісся,
А сонце сходило з землі,
Тоді Ти бачив вежі Львова
І рідний Київ бачив Ти.

Тисячі тих, що йшли в коловузу,
Рідних братів гнали в Сибір,
Ти чув їх плач, і чув прокльони,
І регіт чув з Москви катів.

І чув як загорялась буря,
Як підіймався наш вулкан,
Як нарід наш встав до бою,
Як вів полки у бій Степан.

О, ПУСТІТЬ МЕНЕ, ПУСТІТЬ

О, пустіть мене, пустіть, хай я гляню,
Яка гарна дівоча краса.
В неї зір чарівний, чорні брови,
На плечах розплетена коса.

— На остання прошу тебе, мійний,
Прочу тебе, не забудь ти мене.
Пригадай лиш ту

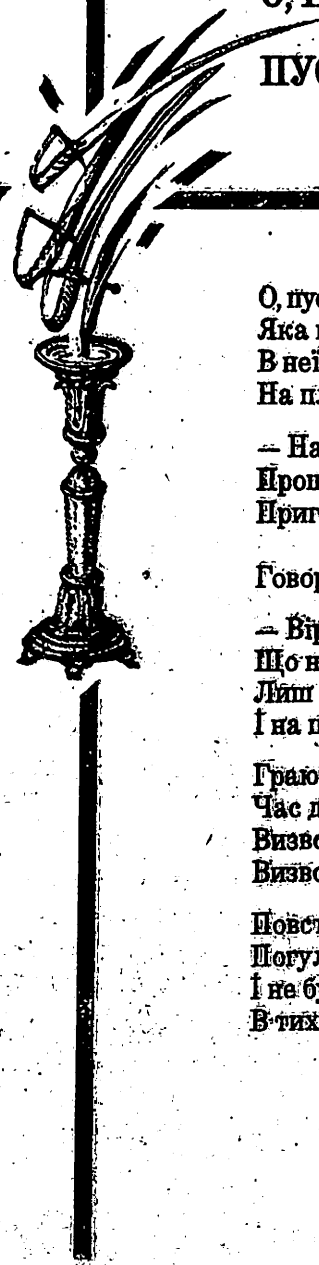
останню розмову —
Говорив, що ти любиш мене.

— Вірю, вірю, моя ти дорога,
Що на правду ти любиш мене.
Лиш треба Україні служити
І на цей час покинуть тебе.

Грають сурми із сходу і заходу,
Час до бою — ставати в ряди;
Визволяти Україну з неволі,
Визволяти братів із тюрми.

Повстане воля, воскресне Україна,
Погуляєм по вільних степах,
І не будемо більше карані
В тих проклятих

московських тюрмах.

ПРОЩАЙ, ДІВЧИНО

Прощай, дівчино, моя кохана,
Бо я вже січковий стрілець,
Може за рочок, може за чотири
Стану з тобою під вінець.

Прощай, дівчино, моя кохана,
Бо я вже може не вернусь..
В бою з ворогами за рідну Україну
В сирую землю положусь.

— Борись, козаче, за Україну,
Та на війнонці не загинь.
Ти мене вірну молоду дівчину
На вік самую не покинь.

— О, ні, дівчино, я не покину,
Нас покликає Вітчизна,
Кров'ю облита, в кайдани закута
Ця наша славна Україна.

Так розпрощались, поцілувались
Козак відіхав на війну,
В чистому полі при завзятім бою,
З тяженьких ран загинув.

О Україно! О люба Ненько!
Скільки ти крові коштуєш!
Скільки героїв молодого цвіту
В сирую землю ховаєш..

ЗАГРИМІЛО ІЗ ГАРМАТІВ

Загриміло із гарматів,
Аж земля дрижить,
Кров червона по Україні
Річкою біжить.

Б'ються, граблять Україну,
Нищать наш народ.
Старих, малих та дорослих
Тягнуть у ярмо.

Затягають у колгоспи,
Возять на Сибір,
На каторгу і в тюрми
Червоний кат-звір.

Вдів, сиріт понаробляли,
Податки беруть.
Лиш каліки-недобитки
Із фронту ідуть.

Всюди лихо — недостатки —
Журиться вдова:
Давай жито, давай м'ясо,
Позику давай.

Зажурились Українці,
Ще така біда:
Голод в хату заглядає
Кожному у вікна.

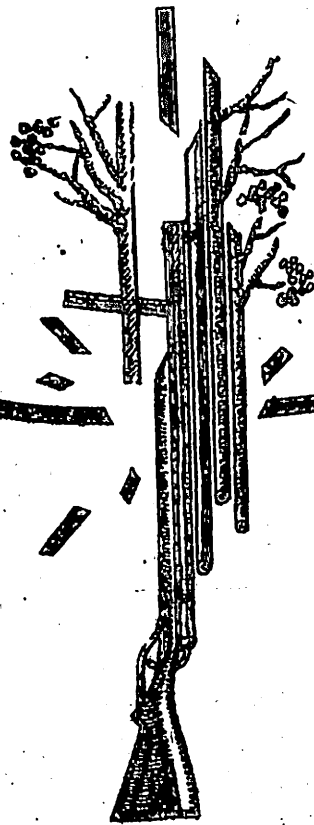
Молока кати схотіли —
А корів нема.
Свині зовсім скасували,
Вівці — де одна.

Віру, державу нашу топчуть
Московські кати,
Бенкетують на Україні,
Не чують біди.

Щоб ви шезли комуністи,
Із лица землі
За ті сльози, кров, могили,
Прокляті звірі!

Ми на своїй Україні
Будем вільно жити,
Москалеві та ляхові
Не будемо служити.

Слава нашій Україні,
Слава тим борцям,
Що беруться за кращу долю,
За вільне життя!

СУМНО ЗА СЕЛОМ

73

Сумно за селом, сумно гай шумить,
А у тім гаю повстанець лежить.
Ранений в бою молодець у прудь,
Він дививсь в той бік,
де його так ждуть.

Вірний друг його не лишає,
Прив'язав коня, рави промивав.
— Вірний друже мій, ти мене лишає,
Сідай на коня,
їдь в свій рідний край.

Сповісти рідню, що я не живу,
Хай рідня не жде, я вже не прийду.
А милій скажи, тій, що я кохав,
Що пропало все, я ж її казав.

Сів друг на коня, ще раз шапку зняв,
Швидко він помчав
у свій рідний край.

Нічка залягла, сич заверещав,
Вітер козаку про долю лепетав.

ПРОЩАЙТЕ,
ВИ РІДНІІ СЕЛА

Прощайте ви, рідні села,
І ти, наймилиця, прощай!
Сьогодні до бою від'їжджаю,
А завтра в садочку не чекаю.

А там за горою крутою,
Там буйні вітри гудуть.
Вони тобі, люба дівчино,
Від мене вістку принесуть.

А може, я в бою загину,
І кров із грудей потече.
Лежатиму в полі я самотній,
І там не забуду я тебе.

І снитимуть сни солодкі,
Присниться Україна рідна,
Присниться розлука з тобою,
Остання розмова твоя.

КРІЗЬ СМЕРТЬ

75

Ім північні вітри гудуть,
Ім сніги замітають путь,
А вони йдуть без ушину,
А вони без ушину йдуть.

Ім шати залляла кров
На шмати їх корогов,
Та кожен, кожен із них
Смертю смерть поборов.

Ім північні вітри гудуть,
Ім сніги замітають путь,
А вони йдуть без ушину,
А вони без ушину йдуть.

НЕЗАБУТНІЙ БРАТИК

(на могилу братові)

76

В тиху літню нічку,
Коли місяць на небі сів,
Ти покликав до себе сестричку
І наплечник з собою забрав.

Подивився ти вдаль на зірниці
І тихо промовив «Прощай»
А батьку, що сидить у в'язниці
Ти прощальний привіт передай.

Мене кличе Україна — мати,
За неї усі ми підем
Щоб кайдани за неї розірвати
Ми за волю боротись будем.

Може згину в невірному бою,
Ти сестре за мною не плач,
Лиш пригадай, як ми жили з тобою
Із запалом помсти ворогам ти віддяч.

Не сльозами здобудемо волю
І батькам поясни, що не так,
Що Україну і кращую долю
Лиш здобудем в кровавих боях.

«Прощавай!» — і всміхнувся, пішов
Всі зорі затихали на небі,
Блідний місяць за хмару зайшов,
А я мрійно думала про Тебе.

77

Пішов брат твердою ходою,
Тихенький вітерець повівав,
І там десь тебе за горою
Сзденіжський ліс привітав.

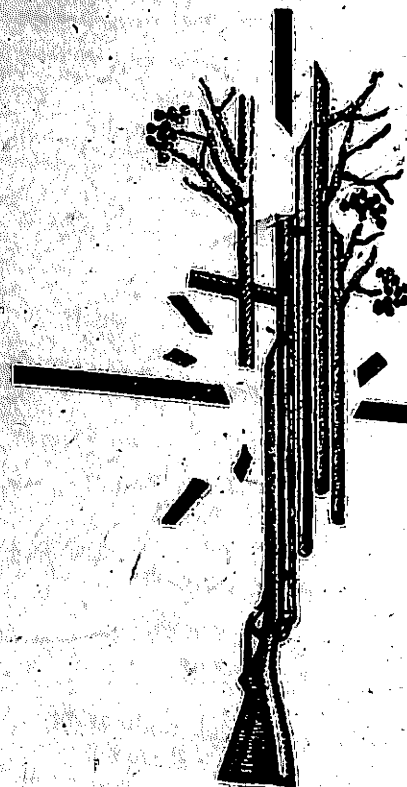
Ходив Ти з друзями усюди,
Немало пройшов ти боїв
І на світанку,
коли ще крутом спали люди
Німота вкружила село Цепоріз.

Заклекотіло в селі, загомоніло
Неначе громами загуло
У мене серце щось
в грудях заболіло
Це ж німці б'ють уже на село.

Яке нещастя... А я і не чекала,
Що там чекає на брата,
Що я одного його мала,
Це не спинило руки ката.

Рука катюги не здригнулась,
Коли він у нього ціляв.
З юних грудей кров полилася
І брат у крові на землю впав.

Упав на землю... і згадав.
Україну, сестру і батьків,
Яких ще недавно покинув
І люто поглянув на ворогів.

78

«Не радійте ви люті катюги,
Бо прийде і на вас ще пора
І щезнете ви з України
Бо піднялася вже до бою
славна ОУН і УПА

А ви любі друзі прощайте...
І ти Україно — красуне моя,
В Соборній мене Ви згадайте.»
Були це останні слова.

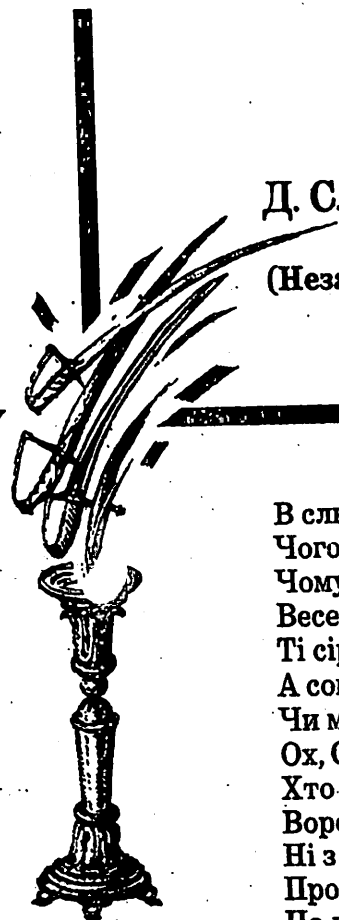
Над полями туман постелився,
А вітер тихенько шептав —
«Встань юначе, встань подивися»
Але він уже мовчки лежав.

Головка схилилась униз
на травичку,

І кров обливала її,
А очі закрились,
мов в темную нічку

Не світять вже зорі ясні.

І там на калині в зеленому лузі
Завжди соловейко співа —
Про Україну, родину і друзів
Доносить до брата слова.

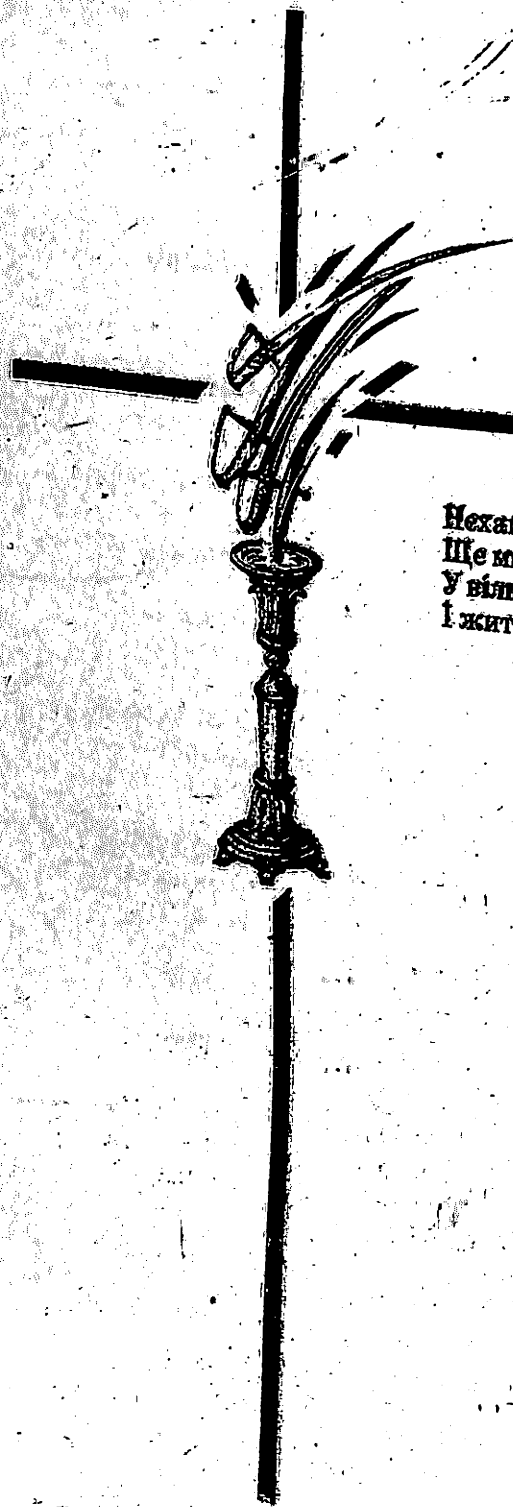

Д. С.

(Незабутній подрозі Соні)

79

В сльозах і нещасті дні проходять,
Чого вони такі сумні
Чому до нас більш не приходять,
Веселі ясні дні.
Ті сірі дні минають темні ночі,
А сонце світить тільки в сні
Чи ми зустрінемося, чи ні?
Ох, Соню, сестро моя люба мила
Хто нам не дав у купі життя?
Ворожа сила розлучила
Ні з ким і горя поділить.
Прокляті розлучили нас кати
Не дали тобі учитися в школі
За те що любила правду Ти,
Яка мов сіль їх в очі коле.
І завезли тебе аж у Сибір,
Де свище вітер лютий.
Де бродить голодний звір —
В край Богом забутий.
Судьба по різному нас поділила
Ох, трудно, Соню, цього забути
Прости подруго моя мила,
Що я не можу з тобою бути,
Коли б я пташка, що має крила.
Коли б я уміла літати
Тоді у Тебе подруго мила
Могла б я частенько бувати.

Нехай надія не вмирає
Ще ми зустрінемося знов
У вільному своєму краю
І жити будем разом знов.

81

Ох! Україно!
Коли Ти вже здвигнешся знову?
Коли Твоя Руїна, Свята Україно,
Взійде із тяжкого окуву.

Здвигнеться Київ заповітний
Бо вже гряде повстанчий час,
І Україна Вільна, горда й племна
Всміхнеться радісно для нас.

Блакитне небо лобо сіяє
І посилає нам привіт,
Жовте латаття свій стяг посилає
Й блакитно-жовтий лине в світ.

ДО РОЗПЛАТИ

Швидко сурми до розплати
Залунають, загудуть
Швидко нас, під звук гармати,
До борні вже поведуть.

Час горіння — час повстання
Це ж бо вже найшвидший час,
Кликом щастя і страждання
Україна кличе нас.

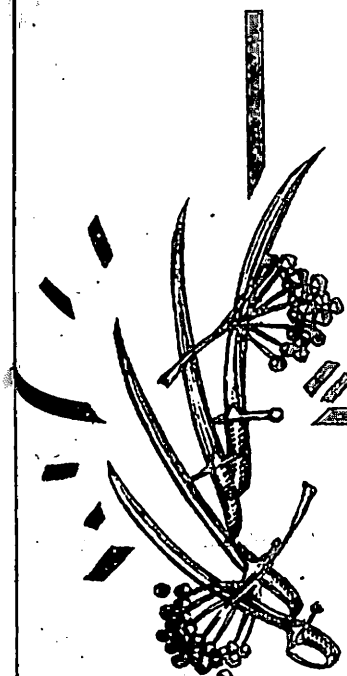
Кличе нас у лави стати,
Кличе сміло йти у бій,
Україну визволяти,
Визволяти нарід свій.

Ми за неї всі підемо,
Бо в нас мужнії серця,
Волю й Славу добудемо
Назавжди і до кінця.

ЛЮБЛЮ УКРАЇНУ Я!

83

Люблю Україну я! Гарячою любов'ю.
Люблю понад усе її
Ту рідну землю политу кров'ю,
Кругом розкинуті гаї.

Люблю хатки біленькі пишні,
Що так красуються в квітках,
Над ними похилились вишні
І все закрилось у садках.

В садках тих соловейко співає,
І будить він до певної мети.
Нігде такого краю більш немає,
Як Україна — краю рідний Ти.

Для всіх Ти щедра і ласкава,
Дариш ти всіх, бо маєш чим,
І ворожа рука кровава
Проснулась, щоб все загарбать їм.

Ні! Дарити ворог не благає,
Бо чи ж совість в нього є,
А прямо шкіру з нас дере
І каже «що твоє, те і моє».

Рука кривава простелила тіні,
Кайдани неволі вложила на людей,
І чути брязкіт їх по Україні,
І чути плач катованих людей.

КУРИЛАСЯ
ДОРІЖЕНЬКА

Курилася доріженька (2 рази)
Журилася дівчинонька.

Плаче, тужить і ридає,
Милий в похід виступає.

Плаче, тужить і ридає
Дрібні сльози проливає.

Дрібні сльозоньки полились
Щоб доріженька не курилась.

ОЙ, СІВ ПУГАЧ

Ой, сів пугач на могилі!
Тай крикнув «пугу»,
Чи не дасть Бог запорожцям
Хоч на час потугу.

Наші шаблі заржавіли,
Мушкети без курків,
А ще серце козацьке
Не боїться турків.

Ой, колись ми панували,
А тепер чи будем?
Того щастя, тої долі,
Повік не забудем!

ЯК З БЕРЕЖАН
ДО КАДРИ

Як з Бережан до кадри
Січовики манджали,
То краялось серденько
Із горя і печалі.

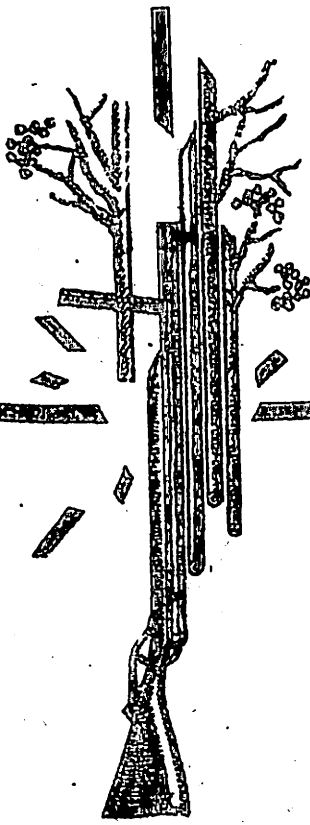
Кривавилось серденько
В хорунжого Осипа,
Як нам з очей зникла
Та Золотая Липа.

Кривавилось серденько
Не тихо й на хвилину,
Бо в Бережнах кидав
Кохану дівчину.

«Прощай, моє орлятко,
Дівчино чорнобрива,
Нас нині розлучає
Та доля нещаслива.

Чи прийде час веселий,
Чи прийде зла година,
Я все Тебе згадаю,
Що ти моя єдина».

Як дівчина почула
Такі слова закляття,
Склонила головоньку
І впала у обняття.

Як з Лісник та й до кадри
Січовики манджали,
Кривавилось серденько
Від горя і печалі.

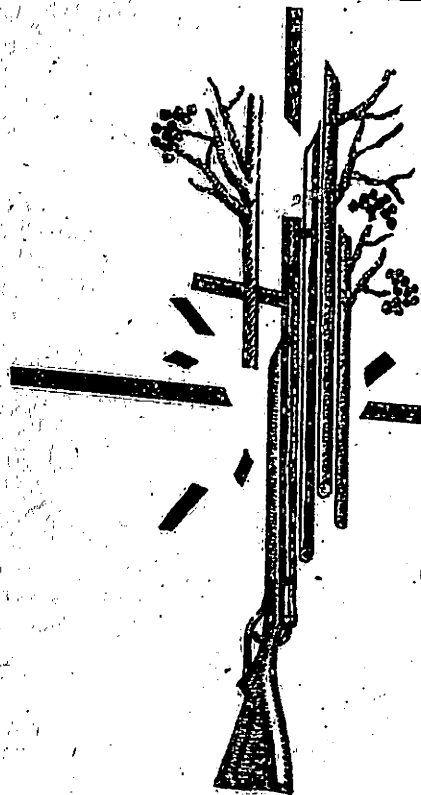
Кривавилось серденько
В хорунжого Осипа,
Як нам з очей зникла
Та Золотая Липа.

Кривавилось серденько,
Не тихо й на хвилину,
Бо в Лісниках він кидав
Кохану дівчину.

«Прощай, моя Стефуню,
Мій соняшний промінню,
Моя Ти осолодо
В возненному терпінню.

Чи прийде час веселий,
Чи прийде зла година,
Я все тебе згадаю,
Що ти моя єдина».

Як дівчина почула
Такі слова любови,
То в поцілунок зложила
Устоськи корадєві.

Як стрільчики Січові
До кадри доїжджали,
То спомини їх серця
У грудях розривали.

Згадав і наш хорунжий
Завзяту вже Надвірну
А в ній і самотоку
Свою дівчину вірну.

СВІТУ НОВОГО МЕСІЯ

91

Гроза і туча, буревій ми,
Буйного степу ураган,
Стокута криниця, динаміт ми,
Ми негасаємий вулкан.

Ми пламень вічного світила,
Ми месники смертельних оков,
Ми світу нового месія,
Що повалити тьму прийшов.

Нас не змогли дикі пилати,
Ані новий синедрион,
Ні юди — каїни прокляті,
Ані їх цар — новий Нерон.

Нас вішали, нас розпинали,
Плювали мученим в лице,
З нас смолоскипи будували,
В могилу кидали живцем.

І не просили ми Симона,
Щоб на Голгофу хрест нам ніс,
Як не чекали мирноносці,
Ні матері ридання — сліз.

Ми мужньо перейшли Голгофу,
Крізь смолоскипні ліси,
Зваливши тьму віків під ноги,
Ми смертю смерть перемогли,
І обновили гнилий світ.

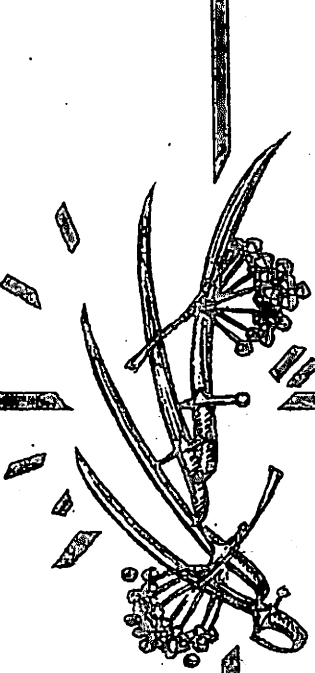
В прах обернувся ірод тщеславий,
Струхнявів, впав синедріон,
Прокляттям вкривсь

Пилат лукавий,
Василія вздрів своє Нерон.

Бо не тиранам, не деспотам,
Не золотим земським богам
Зломити творчу велич ДУХА,
Що посланий перед віками
Здвигнути волі світлий ХРАМ.

92

ЦВІЛА, ЦВІЛА КАЛИНОНЬКА

Цвіла, цвіла калинонька
Та й в'янути стала...
— Ой, чого ж ти, дівчинонько,
Прясти перестала?

— Пішов, пішов мій миленький
В повстанські зағони...

— Не журись, моє серденько,
Він край наш боронить.

— Хай не хилиться калина
Віттям додолу...
Повернеться незабаром
Твій милий додому.

— Хай не плаче стара мати
Дрібними сльозами...
Буде, буде перемога
Тай за повстанцями.

93

В 1938 РОЦІ

94

В тисяча дев'ятсот
тридцять восьмому році,
Стала чудна подія,
Спалахнула вогнем,
забрижчала мечем
Закарпатська Україна.

Ой, там батько Волошин,
він збирав всіх старшин
На нараду важную.
Ой, там радять вони,
щоб січові стрільці
Стали разом всі до бою.

Вже забрали на фронт і старих,
і жінок,

Ще й дітей десятилітніх.
Сила трупів там лягла
і кров свою пролила,
Кров лилася там рікою.

Попереду чеки йдуть,
позаді мадяри б'ють,
Висилають ультимати.
А ти, брате, не журись,
на Карпати подивись,
На їх долю сумную.

95

Жертви впали не дарма —
Україна вільна
Розцвітаються знову.
З тої крові виросте
покоління молоде,
Загартоване до бою:

ХОДИТЬ, ХОДИТЬ
БАТЬКО СТАЛІН
БЕРЕЖКОМ

Ходить, ходить батько Сталін
бережком, бережком,
Підганяє Україну батіжком.

— Іди, іди, Україно
в комуну, в комуну,
Віддам тебе жидові рудому.

Буде тебе рудий жидок
научать, научать,
Як в колгоспі на голоту працювать.

Працюй, дурню, у колгоспі
ночі й дні, ночі й дні,
А він тобі порахує трудовні.

Ой, терпіли українці
тридцять літ, тридцять літ,
Ой, уже нам рай советський
усім збрид.

Стали жидів з України
проганять, проганять,
Та й батька Сталіна проклинать.

— Ой, бодай ти, Сталіне,
не діждав, не діждав —
Як ти нашу Україну зграбував!

Оце тобі, Сталіне,
не мине, не мине,
Наш повстанець тобі боки ще намне.
Буде тобі горе, лихо, та печаль,
На Вкраїну
вже не вернеться москаль.

ІЗ МОСКОВСЬКОГО БОЛОТА

(на мотив: «Пісня про Сталіна»)

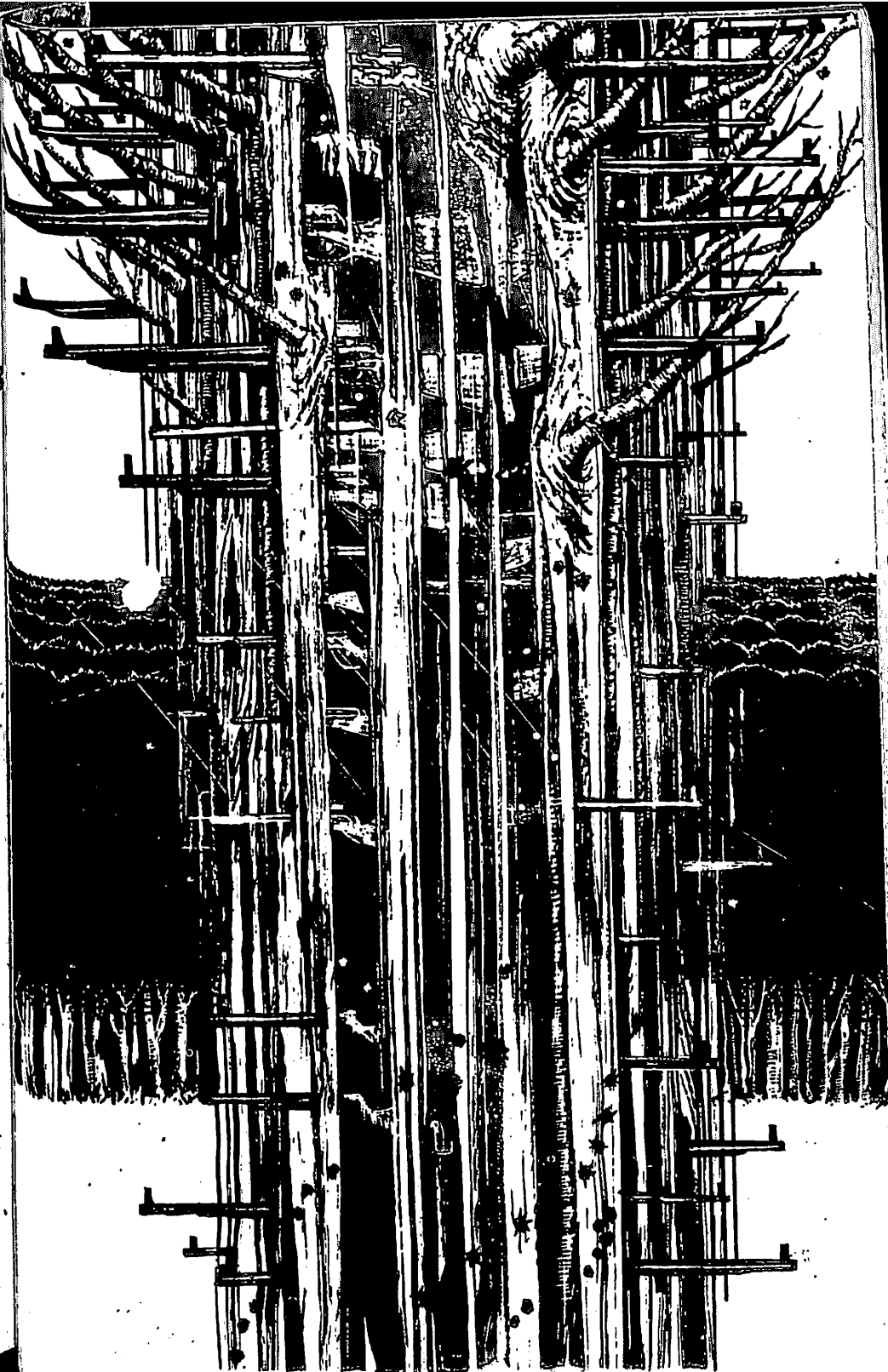
Із московського болота
Налетіла сарана —
Большевицькая голота,
А на чолі — сатана.

Україну всю ограбив,
Голод ходить по катах,
Знову тюрми загатили,
Знов панує терор, жах.

Поросли поля травкою,
Потемніла скрізь вода,
Поруйновані заводи,
Опустошена земля.

Із-за гір, із-за високих
Революція іде.
Нас на ката-комуніста
Вождь Бандера поведе.

98

**ПІСНЯ
ПРО полк. РІЗУНА**

Там у лісі, в темних борах,
Грають сурми бойові,
Там гуляють Різунівці —
Славні лицарі — грізні.

Там вперед веде Провідник
Славний лицар бойовий,
На його наказ шохвилі
Всі готові йти у бій.

Як заграють скоростріли,
То до бою всі як льви,
Б'ють комуну з України —
Це Бадерові орли.

Б'ють комуну з України,
Розгорівсь народний гнів.
Ллється кров ворожа всюди,
Де йде відділ різунів.

Не журися, Україно!
Ми за Тебе підем в бій,
Над степами України
Грають сурми бойові.

УКРАЇНО!

Гей, Україно, ти наша ненько,
Тобі вірненько присягнем,
Що в наших жилах
ще кров козацька,
За Україну в бій підем!

Серце, кров і любов —
Все Тобі у боротьбі!
За Україну, за її Волю,
За честь, за Славу, за нарід!

Боремось довго ми з москалями,
Терпили довго ми ляхам.
Дні лихоліття тяжкі настали,
Та не злякатися їх нам!

З-під ярем і тюрем,
Де був гніт, — йдем на Волі світ.
За Україну, за її Волю,
За Честь, за Славу, за нарід!

ВЕЧІРНИЙ ДЗВІН

101

Вечірний дзвін, вечірний дзвін..
Багато дум наводить він,

Про рідний край, де я процвів,
І щастя знав, і де любив.

А попрощавшись з ним, один
Останній раз я слухав дзвін..

Вечірний дзвін, вечірний дзвін..
Багато дум наводить він!

Скільки нема уже живих,
Тоді веселих, молодих!..

І міцний їх могильний сон,
Не вчути їм вечірній дзвін..

Вечірний дзвін, вечірний дзвін..
Багато дум наводить він!

МЕНЕ ЗАБУДЬ...

Забудь мене... Мене забудь...
Як нам колись жевріла груди
І серце рвалось нам колись!
Ми розійшлися."

Коли ми йшли в далеку даль,
То серцю було жаль, ах, жаль,
Що доля розлучила нас
В найкращий час!

Казав тобі — мене люби,
Ти ж знаєш, що я сирота,
Для мене пари вже нема —
Лиш ти одна.

Коли ми йшли в противний шлях,
Ми мали сльози на очах,
Я плакав з горя, але ти —
Щаслива ти!..

Тобі зозуля навесні
Кувала щастя, а мені —
Вороння крижало сумне...
Забудь мене..

ДЗВІНОЧОК ДЗВОНИТЬ

103

Дзвіночок дзвонить, дзень-дзелень,
Машина вже на шляху.
Прийди, коханий, пригорни
І поцілуй без жаху,

Бо може, я вже не вернусь,
Ти не вдавайся в тугу.
Бувай здоров, коханий мій,
Ти швидко знайдеш другу!

Надія, мов вишневий цвіт,
Осиплеться з вітрами
А я піду в далекий світ
Незнаними шляхами.

І в глибину твоїх очей
Я більше вже не гляну.
Далеко від твоїх грудей
На чужині зів'яну..

КОЛИСЬ,
ДІВЧИНО МИЛА

Колись, дівчино мила,
Так був чудовий час,
Як ще любов носила
Десь погід хмари нас.

Ми мріяли, кохались,
Кохались присягались...
Нам соловейко тьохкав —
Все тьох, тьох, тьох!

І був би я дівчину
Довіку б так кохав,
І був би я єдину
До серця пригортав,

І був би соловейко,
І був би малесенький
Нам тьохкав на калині —
Все тьох, тьох, тьох!

Та десь війна взялася,
І ось який кінець:
Дівчина віддалася,
А я вже повстанець...

Три роки проминуло.
Кохання ся забуло.
Лиш в серці позостало —
Ах-ох, ах-ох, ах-ох!..

Таке-те в нас кохання —
Даремне сподівання...
А соловейко тьохкав —
Все тьох, тьох, тьох!

НЕ СУМУЙ,
ЩО ВЕСНА МИНАЄ

Не сумуй, що весна вже минає,
Не сумуй, що вже цвіту нема,
Не сумуй, що так рано зів'яла,
Що так мало була я твоє.

Ти до мене приходив пізенько,
В ту годину, як я міцно сплю,
Зазирає ти в заплакані очі
І питає, чи тебе я люблю.

Я так міцно тебе обіймала,
Не боялась поговору людей.
Поцілунками душу виймає ти,
Виривав ти серце із грудей.

Не щечуть пташки вже у гаю
І зозуленька не кує в саду...
Порятунку зо мною немає,
Я кохаю тебе і люблю!

Уже місяць заходить за хмари,
І не буде вже більше світить.
Не судилось нам в парі пожити
І прийшлося нам все залишити.

ПРО ВІРНОГО ДРУГА

107

Прощай, всі родину, прощай,
Вірний друже,
Прощайте навіки усі,
Бо я зістаюся, мій друже, без тебе
В далекій чужій стороні.

Я тебе, мій друже, повік не забуду,
Хоч матиму горе й біду,
Бо я вже такого, як ти, вірний
Мабуть вже ніде не знайду.

Заболіло тіло, забилося серце,
Не можу знайти ніде лік.
Доля нещаслива мене розлучила
З тобою, мій милий, навік.

Колись я вернуся на рідну Україну,
Погляну на рідне село,
Де я годувалась з малої дитини,
Ох, як там весело було!

Тепер же я мучусь в далекому краю,
В проклятій московській тюрмі.
Вдень про своє горе я пісню співаю,
А вночі ти снишся мені.

Коли вранці встану,
 кругом себе гляну —
Нема тебе в «хаті» моїй...
Помстися ж, мій милий,
 катам за всі муки,
Помстися ж за Край наш рідний.

Туман, туман долинами...
Тяжко жити за горами
Гірнякові на чужині, —
Не в діброві, полонині.

Сонце гріє, вітер віє —
Гірнякові серце мліє.
Плаче-тужить за горами,
Що не зжився з долинами.

— Як я, браття, тут сконаю,
Занесіть м'я, там, де знаю.
Занесіть м'я на Україну,
Де родився, най загину.

— Ви м'я, браття, поховайте
І до бою поспішайте! —
Аж проходить його мила:
«Дивись, дивись — тут могила...»

Вона стане, подумає,
Хто в могилі спочиває —
Ані м'яти, ані рути —
Десь тут Гірняк має бути.

І помалу-помаленьку
Пішла сльоза на щиченьку.
Зірве мила яворину
Гірнякові на спомину.

ЛЕТИ, МОЯ ДУМО

Лети, моя думо, в вечірню годину
Далеко, далеко звідсіль.
До тої хатини лети, моя думо,
Де слухав я казки топіль.

А в тій же хатині жила моя думо,
А може живе — подивись,
Скажи її слово болоче, мов рана,
Що я вже не той, що колись.

Що гасне мій погляд
і тихне розмова,

Мов зоране поле чоло.
Поволі в неволі сивіє мій волос,
А в серце мов терно вросло.

Бувало сиділи ми разом обое,
Співали пісні про любов,
Тепер все затихло і серце завило,
Заплакали очі мої.

Скажи її, думо,
хай душу розважить,

А серцеві скажи — корись!
Хай дарма не тужить,
хай марно не плаче,
Бо я вже не той, що колись.

ОЙ, У ПОЛІ ВЕРБА

Ой, у полі верба,
Під вербою — вода.
Гей, там дівчина, мила,
чорнобрива,

Спізна воду брала.

На доріжку глядить,
А доріжка кипить —
Гей, там-то їдуть Стрільці Січовії
На конях вороних.

А один під'їжджа,
На дівчину морга:
— Гей, ти дівчино, мила,
чорнобрива,

Напій мені коня!

— Не великий ти пан —
Напої собі сам.
Зимная роса, а дівчина бося,
Ніженьки ізрошу.

— По всім світі блукав,
В Україні бував —
Гей, ще такої гордої дівчини
Увічі не видав.

ЗМІСТ

Молитва.....	3
Молитва українських націоналістів.....	4
Молитва за рідну матір.....	5
Вже воскресла Україна.....	6
УПА нікому не вступила.....	8
Пісня до Матері Божої Почаївської.....	10
В річницю смерті Кліма Савура.....	11
Гордою будь, земле Волині!.....	14
Лицар боїв на Гурбах.....	16
Рушив повстанець в дорогу.....	19
Пісня про Коновальця.....	20
Повіяв вітер по степу.....	22
Під кущем в траві у полі.....	23
Гей, ви хлопці.....	24
Йшли стрільці до бою.....	26
Б'ють пороги.....	28
Ой, там, при долині.....	30
Пісня про сотника Вовчака.....	32
Ми українські революціонери.....	33
Січковий марш.....	34
Біжить річка.....	36
Крути.....	37
Бачив місяць.....	38
Як козак у похід забирався.....	40
Козак перед боєм.....	41
Ой у лузі червона калина похилилася.....	43
Довго спала Україна.....	45
Гомоніла громом Україна.....	46
Розпрощався стрілець.....	47
Хто любить Україну.....	48
Україно!.....	50
Ще лиш всміхнулася весна.....	55
Коли поїзд у даль загуркоче.....	58
Над степами, над лісами.....	60
Про невідомого.....	61
Доле ж моя, доле.....	63
25.05.1926 - 25.05.1946.....	65
Лопатинський.....	67
О, пустіть мене, пустіть.....	69
Прощай, дівчино.....	70
Загриміло із гарматів.....	71
Сумно за селом.....	73
Прощайте, ви рідні села.....	74
Крізь смерть.....	75
Незабутній братик.....	76
Д.С.....	79

Ох! Україно!.....	81
До розплати.....	82
Люблю Україну я!.....	83
Ой, полети далі.....	85
Курилася доріженька.....	86
Ой, сів пугач.....	87
Як з Бережан до кадри.....	88
Світу нового місяця.....	91
Цвіла, цвіла калинонька.....	93
В 1938 році.....	94
Ходить, ходи, батько Сталін бережком.....	96
Із московського болота.....	98
Пісня про полк. Різуна.....	99
Україно!.....	100
Вечірній дзвін.....	101
Мене забудь.....	102
Дзвіночок дзвонить.....	103
Колись, дівчино мила.....	104
Не сумуй, що весна минає.....	106
Про вірного друга.....	107
Грняк.....	109
Лети, моя думо.....	110
Ой, у полі верба.....	111

Упорядники: Богдан Березета, Юрій Хлопук
Художнє оформлення, малюнки: Миколи Кумановського
Відповідальний за випуск: Олег Березета
Комп'ютерний набір: Оксана Безух
Комп'ютерна верстка: Олександра Більчуня (G&F ProArtDesign)

Мале підприємство «Віпекс»
263000, Україна, м. Луцьк, пр. Волі, 18, кім. 8

Здано у набір 14.07.1992р. Підписано до друку 27.07.1992р.
Папір друкарський. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 6,74
Тираж 20000 пр. Ціна договірна. Зам. № 3199.
Ковельська міська друкарня
264410, м. Ковель, вул. Грушевського, 2.